

HODNOCENÍ ŠKOLITELE

Doktorand: PhDr. Markéta Rendlová

Školitel: Doc. PhDr. Karel Hnilica, CSc.

Průběh studia: Dr. Markéta Rendlová nastoupila ke studiu kulturologie na FF UK v Praze v roce 2001. Studium ukončila v roce 2006 prací věnovanou teoretickému rozboru vztahu materialistické hodnotové orientace a kvality života. Rozšířenou magisterskou prací (s názvem *Konzumní společnost, materialistická hodnotová orientace a kvalita života*) v témže roce předložila jako svoji práci rigorózní a na základě její úspěšné obhajoby obdržela v roce 2007 titul doktorky filosofie (PhDr.).

V témže roce nastoupila do kombinovaného doktorského studia na katedře kulturologie. Během studia plnila všechny studijní povinnosti podle studijního plánu. Plnění povinností:

- anglický jazyk (2009)
- filosofie (2009)
- oborová specializace (2010)
- veřejná přednáška (2011)
- státní doktorská zkouška (2011)
- disertační práce (2014).

Doktorské studium končí v sedmém roce studia.

Během studia byla autorkou nebo spoluautorkou tří publikací:

Hnilica, K., Rendlová, M., Bariekzahyová, T., Hnilica, M. M.: Životní standard, individualistické hodnoty a spokojenost se životem. *Československá psychologie* 50, 2006, 201-217.

Rendlová, M.: Materialistické a postmaterialistické hodnoty; Materialismus. Hesla In J. Malina et al.: *Antropologický slovník*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009.

Bariekzahyová, T., Rendlová, M., Hnilica, K.: Vlivy socioekonomického statusu a materialistické hodnotové orientace na spokojenost se životem u studentů různých typů středních škol. *Pedagogika* 1, 2010, 61-72.

Hodnocení doktorandky a disertační práce: Ve své doktorské disertační práci se dr. Rendlová pokusila o integraci dvou relativně autonomních tradic zkoumání souvislostí materialismu a kvality života. Obě tradice vycházejí z humanistické psychologie a dospívají k závěru, že lpění na

materialistických hodnotách má na kvalitu života některé negativní důsledky. V první z nich dospěl R. Inglehart – inspirován A. Maslowem – na základě série poválečných výzkumů k závěru, že v západní společnosti dochází k postupnému přerodu od hodnot, v nichž se zračí důraz na bezpečí a řád, k hodnotám, ve kterých jde více o sebeaktualizaci, svobodu a autentičnost jedince. První kategorii hodnot nazval hodnotami materialistickými, druhou hodnotami postmaterialistickými. Druhá tradice, více psychologická, navazuje rovněž na humanistické psychology, zejména na A. Maslowa a C. Rogerse. Jejimi hlavními představiteli jsou E. Deci, R. Ryan a – souvislostí se zkoumáním souvislostí materialismu a kvality života – T. Kasser. Tato teorie vychází z toho, že je sebeaktualizační tendence zakotvena ve třech základních potřebách – kompetence, autonomie a vztaženosti. Aktivitu, která je autonomní a směřuje k rozvoji kompetencí, označují tito autoři jako aktivitu vnitřně motivovanou. Aktivitu, která je orientována na získávání vnějších zpevnění, označují jako aktivitu motivovanou vnějšně. Zatímco v prvním teoretickém přístupu je důraz na materialistické hodnoty defínitoricky spojován s důrazem na uspokojování nižších potřeb (zejména bezpečí), je v této teorii materialismus chápán jako přechod z vnitřní motivace na motivaci vnější, jako důležitá překážka osobnímu růstu. V obou koncepcích tak materialismus vede teoreticky k podobným důsledkům – prioritu získávají neautentické cíle, které nepřispívají k rozvoji jedince. Z tohoto postřehu vyvodila autorka některé nové hypotézy, které testovala na rozsáhlém souboru relevantních dat.

S vlastním teoretickým zázemím a výsledky empirických analýz seznamuje doktorandka ve svých tezích, proto se jim zde nebudu podrobně věnovat.

Závěr: Výsledkem mnoholetého studia a přemýšlení nad tématem (a také nekonečného počtu konzultací) je práce na velmi vysoké odborné úrovni, v níž dochází k zajímavému propojení systémů jedinec – společnost – kultura. Materialistická kultura zde totiž – v každé společnosti poněkud jinak – snižuje kvalitu života jedince tím, že mu do určité míry brání být sebou samým.

Práci hodnotím kladně a doporučuji komisi, aby ji přijata k obhajobě.

V Praze dne 6. 7. 2014

Karel Hnilica
katedra psychologie FF UK
školitel